

тньому процесі. Отже, застосування методу бюджетування це найбільш оптимальний шлях управління використанням бюджетних коштів, досягнення запланованих результатів і їх якості. Основною задачею програмно-цільового методу є забезпечення необхідною інформацією про ефективність видатків, від яких залежить оптимальне функціонування та належне виконання завдань підрозділами бюджетних установ.

Бюджетування має насамперед базуватися на загальноновизначених засадах діяльності бюджетних установ і враховувати їх особливості. Можна виділити наступні етапи бюджетування: розробка стратегічного плану, розробка бюджетів; порівняння фактичних результатів із запланованими обсягами.

Система бюджетування базується на концепції центрів і обліку відповідальності. Центр відповідальності — це сфера діяльності, у межах якої встановлена персональна відповідальність керівника за показники діяльності, які він зобов'язаний контролювати. Облік відповідальності — система обліку, яка забезпечує контроль і оцінку діяльності кожного центра відповідальності. Створення й функціонування системи обліку по центрах відповідальності передбачає: визначення центрів відповідальності; складання бюджету для кожного центру відповідальності; регулярне складання звітності про виконання; аналіз причин відхилень і оцінка діяльності центру. Бюджетування, яке орієнтоване на результат, необхідно порівнювати з традиційними методиками, що полегшить процес бюджетування в перехідний період який надалі можна використовувати з метою організації системи контролю за витрачанням бюджетних коштів. Отже, впровадження бюджетування в бюджетних установах потребує серйозного і комплексного підходу, зміцнення взаємозв'язку стратегічних цілей і результатів діяльності учасників бюджетного процесу.

Сахаров П. О.,

*викладач кафедри бухгалтерського обліку,
Харківський національний економічний університет*

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ РОЗРАХУНКІВ ЕЛЕКТРОННИМИ ГРОШИМА

Електронна економіка або економіка знань, входження до якої України стає найпомітнішим в останнє десятиріччя, висуває певні вимоги до трансформації бізнес-процесів усіх учасників суспі-

льно-економічних відносин. Саме наявність досконалої системи розрахунків у процесі електронної взаємодії споживачів, бізнес-структур і державних органів є необхідною складовою інфраструктури сучасної системи господарювання та інструментом інформатизації сфери обміну, чим і пояснюється виникнення феномену електронних грошей.

Аналіз функціонування різних інститутів грошей показує, що електронні гроші не можуть бути віднесені ні до готівкової, ні до безготівкової форм грошей. Від готівки їх відрізняє, перш за все, дематеріалізована форма і можливість обігу у віртуальному і мобільному сегментах економіки. До безготівкових грошей вони не можуть бути віднесені, оскільки можуть обертатися як у банківських, так і в небанківських платіжних системах. До того ж виділяється ряд унікальних властивостей, які відрізняють електронні гроші від інших фінансових інструментів. Перш за все, це універсальність, що дозволяє їм виконувати свої функції, не лише у віртуальному, але і в реальному та мобільному економічному середовищі.

Під електронними грошима слід розуміти безстрокові грошові зобов'язання на пред'явника, емітовані у формі захищених цифрових сертифікатів, які можуть бути використані для розрахунків у локальних і глобальних платіжних системах і забезпечуються грошовими еквівалентами в момент пред'явлення зобов'язання його емітенту. Електронні гроші особливо корисні і зручні при здійсненні масових платежів на невеликі суми. Наприклад, при платежах у закритих системах підприємств торговельно-розважальних центрів, ресторанних мережах, розрахунках у системі електронної торгівлі тощо, аналіз особливостей діяльності яких дозволив виділити основні переваги та недоліки електронних грошей як платіжного інституту.

До переваг використання електронних грошей доцільно віднести:

- ✓ можливість здійснення мікроплатежів;
- ✓ високу портативність — величина суми не пов'язана з габаритними або ваговими розмірами грошей, як у випадку з готівкою;
- ✓ низьку вартість емісії;
- ✓ відсутність вимоги фізично перераховувати гроші, ця функція переноситься на інструмент зберігання або платіжний інструмент;
- ✓ простоту організації фізичної охорони порівняно з готівкою;
- ✓ зниження дії людського чинника, оскільки момент платежу фіксується електронними системами;
- ✓ неможливість уникнути оподаткування при платежах через фіскалізований еквайринговий пристрій;

- ✓ відсутність потреби перераховувати, упаковувати, перевозити і організовувати спеціальні сховища електронних грошей;
- ✓ ідеальну схоронність та якісну однорідність, оскільки електронні гроші не втрачають своїх якостей з часом;
- ✓ захищеність від розкрадання, підробки, зміни номіналу і т.п. забезпечується криптографічними і електронними засобами;
- ✓ надзвичайно низьку вартість транзакцій.

Разом з тим існує низка недоліків використання електронних грошей у якості платіжного інструмента, а саме:

- недосконалість правового регулювання;
- потреба у спеціальних засобах зберігання і обігу;
- неможливість відновлення вартості при фізичному знищенні носія;
- відсутність впізнанності без спеціальних електронних пристроїв і т. ін.
- недосконалість і відсутність тривалої історії експлуатації засобів криптографічного захисту;
- можливість відстеження зацікавленими особами персональних даних платників і інформації про обіг електронних грошей поза банківською системою;
- наявність певних проблем впровадження, можливість неконтрольованої емісії та інших зловживань.

Прогнозування розвитку електронних грошей в Україні є складною справою, оскільки цей засіб платежу сьогодні ще не має достатнього правового підґрунтя для свого існування. Перспективи розвитку сучасних інформаційно-платіжних технологій і перешкоди, які заважають поширення їх використання в економічному просторі України, постійно знаходяться в центрі уваги науковців і практиків, тому що це питання є одним з визначальних важелів монетарної політики і розвитку бізнесу. Широке використання електронних грошей може вплинути на роботу державних органів регулювання у таких сферах, як грошова політика, пруденційний нагляд за кредитними установами, оверсайт за платіжними установами тощо, а також на стабільність фінансової системи країни в цілому. Разом з тим, як доводить дослідження, розрахунки з використанням електронних грошей надають значну кількість переваг усім типам суб'єктів господарювання та споживачам. Тому саме на вирішення означених проблемних питань має бути націленою економічна наука, а в основу розробки нормативно-правового регулювання даного платіжного інституту має бути покладена науково-обґрунтована класифікація електронних грошей.